

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
DÁMASA RUIZ-JARABOJA COLOMERJA,

predstavljeni 17. februarja 2004¹

1. Landgericht Düsseldorf (Nemčija), regionalno sodišče, pristojno za civilne in kazenske zadeve, je na Sodišče naslovilo dve vprašanji za predhodno odločanje glede razlage člena 14(3), šesta alineja, Uredbe (ES) št. 2100/94 o žlahtniteljskih pravicah v Skupnosti² in člena 9 Uredbe (ES) št. 1768/95³ o izvajanju pravil o kmetijski izjemi, predvideni v korist kmetov (kmetijski privilegij).

registrirane nanj, predelan. Če se zahtevajo taki indici, tudi sprašuje, ali informacije, ki se zahtevajo od podjetja, zadevajo vse kmete, ki so uporabljali semena določene sorte, ali se omejujejo le na tiste, za katere obstajajo določeni kazalci, da je podjetje opravilo storitve.

I – Dejanski okvir spora o glavni stvari

Landgericht Düsseldorf želi določiti, ali lahko imetnik žlahtniteljske pravice zahteva informacije od podjetja za predelavo semen z namenom nadzora identitete kmetov, ki izkoristijo odstop, določen v členu 14(1) Uredbe 2100/94⁴, neodvisno od tega, da obstajajo indici, da je bil material vrste,

2. Družba Saatgut-Treuhandverwaltungs Gesellschaft mbH (v nadaljevanju: Saatgut-Treuhandverwaltungs), tožena stranka v postopku v glavni stvari, je združenje imetnikov zaščitene žlahtniteljskih pravic in imetnikov izključnih licenc. Ustanovljena kot družba z omejeno odgovornostjo, zastopa svoje člane in člane družbe Bundesverband Deutscher Pflanzenzüchter in drugi, ki je sama članica tožeče stranke, in iz tega naslova glede podjetja tožene stranke, družbe Brangewitz GmbH (v nadaljevanju: Brangewitz), uveljavlja nekatere pravice do informacije o predelavi semen, pridobljenih iz pridelkov, z namenom sajenja.

1 – Jezik izvirnika: španščina.

2 – Uredba Sveta z dne 27. julija 1994 (UL L 227, str. 1).

3 – Uredba Komisije z dne 24. julija 1995 o izvajanju pravil o kmetijski izjemi, predvideni v členu 14(3) Uredbe št. 2100/94 (UL L 173, str. 14).

4 – Ki jim omogoča, da ob pogoju plačila primerne nadomestila na svojem posestvu sejajo pridelke, pridelani s sejanjem semenskega materiala zavarovane sorte, ne da bi za to bila potrebna odobritev.

Zahtevane informacije zadevajo 492 sort v tržnem letu 1997/1998, 517 sort v tržnem letu 1998/1999 in 574 sort v tržnem letu 1999/2000, pri čemer je sorte v vsakem primeru varovalo nacionalno pravo ali pravo Skupnosti.

skladu z navodili v sporočilu, ki ga je sestavila družba Bundesverband Deutscher Pflanzenzüchter, o izjavah o sajenju za setve v tržnih letih 1997/1998, 1998/1999 in 1999/2000, ki se pošlje vsakemu kmetu z obrazci, navajajo, da so predelavo opravile tretje osebe.

3. Podjetje Brangewitz je 19. junija 2000 kmetom poslalo promocijsko brošuro, v kateri jim je predlagalo predelavo semen na njihovih posestvih s premakljivimi predelovalnimi napravami, in sicer za izločanje največjih semen in za njihovo dezinfekcijo. Storitve „izluščevanja, čiščenja, predelave in dezinfekcije“ so bile ponujene po ceni 7,90 DEM/tono.

5. Družba Saatgut-Treuhandverwaltungs je prepričana, da družba Brangewitz deluje kot podjetje za predelavo semen, ne le, ker njeni zaposleni neposredno opravljajo to dejavnost, temveč tudi zato, ker daje v najem stroje, da lahko zainteresirani kmetje opravijo to dejavnost na svojem posestvu. Iz izjav o sajenju, v katerih kmetje priznavajo, da so izkoristili odstop, iz poslanih računov ter dobavnic izhaja, da je družba Brangewitz predelala za namen razmnoževanja material vsaj 71 sort rastlin, ki so zaščitene v korist njenih družbenikov. Družba Saatgut-Treuhandverwaltungs posledično meni, da je družba Brangewitz dolžna zagotoviti informacije o opravljenih storitvah.

4. V sporu o glavni stvari je tožeča stranka predložila številna pričevanja strank družbe Brangewitz, ki so izkoristile odstop, predviden za kmete, ter dokumente in dobavnice, ki jih je izdalo to podjetje. V računih so bili čiščenje, predelava in dezinfekcija vsake vrste, na primer ječmena, izračunani na podlagi količine, nekateri med njimi so vsebovali podatke o predelanih sortah.

II – Predhodni vprašanji

V izjavah kmetje, ki so za namen razmnoževanja semen varovanih sort s poreklom iz predhodnega pridelka na svojih posestvih v

6. Civilni senat Landgericht Düsseldorf je v predhodno odločanje predložil ti vprašanji za predhodno odločanje, da bi določil pomen

obveznosti zagotavljanja informacij, ki za-
vezuje podjetje, ki kmetom ponuja storitve
predelave semenskega materiala, ki so ga s
sajenjem pridelali na lastnih posestvih iz
varovanih sort:

pravice indice, da je predelovalec oziroma
ponudnik storitev za pripravo materiala
opravil storitve predelave na zadevnih za-
varovanih sortah rastlin?“

III – Skupnostna zakonodaja

„1. Ali je treba prej navedene določbe [členov
14(3), šesta alineja, Uredbe št. 2100/94 in 9
Uredbe št. 1768/95] razlagati tako, da ima
imetnik žlahtniteljske pravice na podlagi
Uredbe št. 2100/94 od predelovalca oziroma
ponudnika storitev za pripravo materiala
možnost zahtevati informacije neodvisno od
vprašanja, ali obstajajo indici, da je pred-
elovalec oziroma ponudnik storitev za pri-
pravo materiala opravil te storitve na
zavarovanih sortah rastlin?“

7. Besedilo člena 14 Uredbe št. 2100/94,
glede katerega nemško sodišče zaproša za
razlago, je:

„Odstop od žlahtniteljske pravice v Skup-
nosti

2. Za primer, če obstajajo indici za dejstva,
navedena v točki 1: Ali mora predelovalec
oziroma ponudnik storitev za pripravo ma-
teriala na podlagi določb člena 14(3), šesta
alineja, Uredbe št. 2100/94 v povezavi s
členom 9 Uredbe št. 1768/95 zagotoviti
informacije o vseh kmetih, za katere je
opravljaj storitve predelave oziroma priprave
materiala za obravnavane zavarovane vrste,
ali jih mora predložiti samo glede kmetov,
glede katerih ima imetnik žlahtniteljske

1. Ne glede na člen 13(2) in za namene
zaščite kmetijske pridelave smejo kmetje za
razmnoževanje na polju na svojem posestvu
uporabljati svoje pridelke, pridobljene na
svojem posestvu s sajenjem materiala sorte
zavarovane z žlahtniteljsko pravico v Skup-
nosti, ki ni hibridna ali sintetična sorta.

2. Določbe odstavka 1 se uporabljajo le za
kmetijske rastline:

- a) krmne rastline: [...]
8. Besedilo člena 9 Uredbe št. 1768/95, ki ga je Komisija sprejela za določitev pogojev za uveljavitev odstopa, določenega v korist kmetov, iz člena 14 Uredbe 2100/94, določa:
- b) žita: [...]
- „Informacije, ki jih zagotovi predelovalec
- c) krompirje: [...]
- d) industrijske rastline (za olje in vlakna): [...]
1. Podrobnosti o zadevnih informacijah, ki naj bi jih imetniku zagotovil predelovalec v skladu s šesto alineo člena 14(3) temeljne uredbe, so lahko predmet pogodbe med imetnikom in zadevnim predelovalcem.
3. Za uveljavitev odstopa iz odstavka 1 in za varovanje zakonitih interesov žlahtnitelja in kmeta bodo pred začetkom veljavnosti te uredbe in izvedbenih pravil v skladu s členom 114 oblikovani pogoji, in sicer na osnovi naslednjih meril:
2. Kjer taka pogodba ni sklenjena ali ni uporabljiva, mora predelovalec, brez poseganja v informacijske zahteve po drugi zakonodaji Skupnosti ali po zakonodaji držav članic, na zahtevo imetnika temu dati izjavo o bistvenih informacijah. Kot bistvene veljajo naslednje informacije:
- [...]
- kmetje ali ponudniki storitev za pripravo materiala imetnikom na njihovo zahtevo priskrbijo ustrezne podatke; [...]"
- a) ime predelovalca, stalno prebivališče ter ime in naslov njegovega obrata;

b) dejstvo, ali je predelovalec opravil storitev predelave pridelanega proizvoda, ki pripada eni ali več sortam imetnika, za sajenje, ko je sorta ali so sorte prijavljene ali kako drugače znane predelovalcu;

IV – Postopek pred Sodiščem

9. Stranke v postopku v glavni stvari, nemška in nizozemska vlada ter Komisija so pisna stališča v tem postopku predložile v roku, določenem s členom 23 Statuta Sodišča.

c) če je predelovalec opravil tako storitev, količina pridelanega proizvoda, pripadajočega sorti ali sortam, ki jih je predelovalec dodelal za sajenje, in celotna količina, ki izhaja iz te predelave;

Predstavniki tožeče in tožene stranke ter zastopnik Komisije so svoje trditve predstavili ustno na obravnavi 8. januarja 2004.

d) datumi in kraji predelave iz (c);

V – Prvo predhodno vprašanje

in

A – Predložena stališča

e) ime in naslov osebe ali oseb, ki jim je opravil storitve predelave iz (c), in zadevne količine.

10. Po mnenju družbe Saatgut-Treuhandverwaltungs člen 14(3), šesta alineja, Uredbe št. 2100/94 in člen 9 Uredbe št. 1768/95 imetnikom priznavata pravico do razširjene informacije glede njihove registrirane sorte rastlin, s tem da podjetja za predelavo semen obvezuje, da jim zagotavljajo informacije, ki jih zahtevajo, o predelavi registriranega materiala, ne da bi morali dokazati, da gre za konkretno storitev. Dodaja, da je uporaba

[...]"

semen, pridobljenih iz pridelka s sajenjem varovane vrste, načeloma prepovedana, četudi imajo izjemoma kmetje možnost uporabiti semena nekaterih sort v določenih pogojih, med katerimi je pogoj imetniku zagotoviti informacije, ki jih zahteva: če ne spoštujejo te obveznosti, predelava, ki je povsem pripravljalna storitev, postane nezakonita. Imetnik žlahtniteljske pravice torej ni dolžan izkazati, da je kmet zanemaril to obveznost, niti ni dolžan dokazati, da je podjetje v konkretnem primeru predelalo semenski material. Poudarja, da so odgovori, ki so jih navedla podjetja, zelo koristni za imetnika, tako za nadzor uporabe odstopa kmetov, ne da bi morali izkazati, da so kupili eno od teh sort, kot za preverjanje resničnosti izjav kmetov, ki so izkoristili odstop.

lahko na zgoraj navedena podjetja, da bi dobili natančne podatke, obrnejo le, kadar želijo izvesti nadzor z anketo in kadar so z nekaterimi kmeti vzpostavili pravno razmerje. Družbe Brangewitz ni mogoče šteti za predelovalca semenskega materiala, ker neposredno ne opravlja dela: ima dva posebna kmetijska stroja za čiščenje in razvrščanje semen in ju daje v najem kmetom, za katere opravlja te storitve na njihov račun in rizik. Obračun se izda glede na količino predelanih žit.

Ta obveznost je v skladu z načelom sorazmernosti, saj se nanaša zgolj na predelano količino in na osebe ali subjekte, za katere so delala zadevna podjetja, pri čemer so ta vedela in uporabljala podatke za obračun svojih storitev.

11. Družba Brangewitz meni, da je naslovnik zahteve za informacije oseba, ki neposredno izvaja predelavo semen kot izvajalec storitve, kadar so indici, da je predelal semenski material, pridobljen iz registrirane sorte rastlin. Imetniki žlahtniteljskih pravic se

12. Nemška vlada meni, da je edini formalni pogoj, ki ga nalaga ureditev Skupnosti, da mora podjetje zagotoviti informacije, da jih imetnik žlahtniteljske pravice zahteva. Določbe, katerih razlaga je predmet tega postopka, ne določajo predložitve dokazov ali indicev. Kmet je z imetnikom žlahtniteljske pravice v pravnem razmerju, ki se je vzpostavilo z nakupom semen, vendar ni tovrstne vezi z osebo, ki opravi predelavo pridelka: njena obveznost zagotoviti informacije je v odnosu do obveznosti kmeta avtonomna. Če bi bila odvisna od obstoja indicev, bi to pomenilo, da bi se imetnik žlahtniteljske pravice na prvem mestu moral obrniti na kmete in bi bila pridobitev dokazov odvisna od njihove dobre volje. Po

mnenju te vlade ni nesorazmerno, da imetnik od vseh podjetij za predelavo semen zahteva upoštevne informacije neodvisno od obstoja indecev o tem, da so predelali pridelek, pridobljen iz nekaterih zavarovanih sort, saj se šteje, da ob opravljanju strokovne dejavnosti redno predelujejo material registriranih sort.

lastnine Skupnosti za sorte rastlin“. Od začetka njene veljavnosti imajo države članice možnost priznati nacionalne pravice industrijske lastnine, čeprav člen 92 prepo-veduje kopičenje varstva tako, da nobena sorta, ki je predmet žlahtniteljske pravice v Skupnosti, ne more biti predmet nacionalne žlahtniteljske pravice ali kakršnega koli patenta. Varstvo Skupnosti zajema vse sorte botaničnih rodov in vrst, med drugim tudi križance.

13. Nizozemska vlada in Komisija zahtevata, naj imetnik prikaže zgoraj navedene indice.

B – Odgovor na prvo vprašanje

14. S ciljem pospeševati razvoj novih sort rastlin se je zakonodajalec Skupnosti v letu 1994 odločil izboljšati varstvo imetnikov žlahtniteljskih pravic zlasti s tem, da je vzpostavil ureditev industrijske lastnine za vse območje Unije⁵.

15. Člen 1 Uredbe št. 2100/94 vzpostavlja „sistem žlahtniteljskih pravic v Skupnosti kot edino in izključno obliko pravic industrijske

16. Da bi se lahko zavarovale, morajo biti sorte razločljive, izenačene, nespremenljive, nove in morajo imeti lastno ime. Žlahtniteljska pravica v Skupnosti pripada imetniku, torej osebi, ki je vzgojila ali odkrila in razvila vrsto, ali njenemu pravnemu nasledniku.

17. Člen 13 Uredbe št. 2100/94 imetniku žlahtniteljske pravice v Skupnosti priznava, kar zadeva sorto, pravico do opravljanja nekaterih dejanj, naštetih v odstavku 2: a) pridelovanje ali razmnoževanje (povečevanje); b) priprava na razmnoževanje; c) ponujanje v prodajo; d) prodajanje ali druge oblike trženja; e) izvažanje iz Skupnosti; f) uvažanje v Skupnost; g) skladiščenje za katere koli namene pod (a) do (f). Imetnik

5 – Ozadje in lastnosti sistema pravnega varstva žlahtniteljske pravice v Skupnosti sta pojasnjena v točkah od 7 do 18 sklepnih predlogov, ki sem jih predstavil 21. marca 2002 v zadevi Schulin, o kateri je bila sodba izdana 10. aprila 2003 (C-302/00, Recueil, str. I-3525).

lahko da odobritev za opravljanje teh storitev. To odobritev lahko pogojuje ali omejuje.

kmetov, pridobljenega s sajenjem registrirane sorte v njegovo korist. Njegov interes pridobiti te informacije je v dejstvu, da mu morajo, če kmetje izkoristijo odstop, plačati primerno nadomestilo kot povračilo za to, ker ne potrebujejo semen za novo tržno leto.

18. Člen 14(1) vsebuje odstop od pravic imetnika za namene zaščite kmetijske pridelave, saj kmetom za razmnoževanje na polju na njihovem posestvu dopušča uporabo njihovih pridelkov, pridobljenih na njihovem posestvu s sajenjem materiala sorte, zavarovane z žlahtniteljsko pravico v Skupnosti, ki ni hibridna ali sintetična sorta⁶. Kmetijski privilegij se nanaša samo na nekatere vrste kmetijskih rastlin, naštetih v odstavku 2 in razporejenih v štiri skupine: krmne rastline, industrijske rastline (za olje in vlakna), žita in krompir⁷.

20. To nadomestilo je občutno nižje kot cena semenskega materiala iste sorte. To je razlog, zaradi katerega sporne določbe tako neposrednemu upravičencu kot tistemu, ki je strokovno opravil storitve predelave pridelka za poznejše sajenje, nalagajo obveznost imetniku zagotoviti informacije o uporabljeni ali predelani količini, kar so podatki, ki mu omogočajo izračun zneska, ki ga mora prejeti.

19. Kot je poudarila večina strank tega postopka, nemško sodišče že tretjič naproša Sodišče, da mu navede pokazatelje za določitev dometa pravice imetnika žlahtniteljske pravice za namene razmnoževanja, da pridobi informacije o uporabi pridelka s strani

Kot je Sodišče navedlo v točki 71 v sodbi Schulin⁸, kmet, ki je izkoristil odstop, vendar za povračilo ne plača primerne nadomestila, stori, ne da bi bil za to pooblaščen, dejanja iz člena 13(2) Uredbe št. 2100/94, zaradi česar je lahko tožen zaradi posnemanja ali za plačilo nadomestila; še več, če gre za zavestno kršitev ali kršitev iz malomarnosti, mora kmet povrniti škodo, ki jo je utrpel imetnik.

6 — Van der Kooij, P.A.C.E.: *Introduction to the EC Regulation on Plant Variety Protection*, Kluwer Law International, 1997, str. 36: „It only applies in relation to farmers who use the product of their *own* harvest for propagating purposes on their *own* holding“.

7 — Kiewiet, B.P., ki je predsednik Urada Skupnosti za sorte rastlin, je glede tega med konferenco v Einbecku 26. januarja 2001 na temo „Modern Plant Breeding and Intellectual Property Rights“ potrdil: „In a nutshell, what the regime amounts to is that a “farmers’ privilege” has been created for varieties of the most important agricultural crops protected by Community plant variety rights“, objavljeno na www.cpvo.it/et/articles/ocvv/speech_bk.pdf.

8 — Zgoraj navedena sodba v opombi 5.

21. V zadevi Schulin, ki je bila prva po vrsti, je družba Saatgut-Treuhandverwaltungs tožila kmeta, ki je zavrnil izpolnitev obrazca, ki mu je bil poslan, za navedbo, ali je v tržnem letu 1997/1998 posejal 525 sort rastlin, od katerih jih je 180 varovala ureditev Skupnosti. Po mnenju tožeče stranke naj bi mu določbe člena 14(3), šesta alineja, Uredbe št. 2100/94 v povezavi s členom 8 Uredbe št. 1768/95 omogočale zahtevati te podatke od vseh kmetov, zgolj zaradi dejstva, ker so kmetje, ne da bi moral izkazati, da je posejal registrirano sorto.

V sklepnih predlogih, ki sem jih predstavil v zadevi Schulin, navajam, da obveznost imetniku navesti upoštevne podatke zadeva vse kmete, ki so licenčno kupili semenski material registrirane sorte, ne da bi se ta obveznost smela razširiti tudi na tiste, ki ga niso nikoli kupili, saj je tehnično nemogoče, da bi uporabili pridelek.

22. Sodišče je v sodbi sledilo temu predlogu s tem, da je izreklo, da zgoraj navedene določbe imetniku ne omogočajo od vseh kmetov zahtevati, naj zagotovijo ustrezne informacije, s tem da je dodalo, da mora obstajati indic, da je oseba, od katere se zahtevajo informacije, izkoristila odstop ali lahko to stori, pri čemer je pridobitev

semenskega materiala zadosten kazalec iz tega naslova. Sodišče je imetnikom tudi dopustilo možnost, da se organizirajo za pridobitev imen in naslovov kupcev njihovih zavarovanih sort prek njihovih dobaviteljev⁹.

23. V zadevi Jäger¹⁰, ki je druga, o kateri je Sodišče odločalo na tem področju, je družba Saatgut-Treuhandverwaltungs tožila drugega kmeta, ki je zavrnil izpolnitev obrazca, ki mu je bil poslan z namenom, ugotoviti, ali je med tržnim letom 1997/1998 za namene razmnoževanja na svojem posestvu uporabil pridelek, pridelan s sajenjem več kot 500 sort rastlin. Ta zadeva se nanaša zgolj na določitev pojma „organizacija imetnikov“, ki je pooblaščen za varstvo njihovih pravic, iz člena 3(2) Uredbe št. 1768/95, ker je drugo vprašanje, postavljeno Sodišču, enako vprašanje v zadevi Schulin. V zadevi Jäger je bila uporabljena domiselna zvijača za obid težave, kako odgovoriti sklepnim predlogom generalnega pravobranilca, ki glede na sodno prakso iz zadeve Emesa Sugar¹¹ javno in osebno sodeluje v postopku priprave odločitve Sodišča, s čimer se konča razprava med strankami, tako da glede na sodni značaj njegovega prispevka njegovi akti niso predmet kontradiktornega postopka. Na obravnavi v zadevi Jäger (3. oktobra 2002) po

9 – Točke do 62 do 68.

10 – C-182/01, trenutno v presoji. Glej moje sklepne predloge z dne 7. novembra 2002.

11 – Sklep z dne 4. februarja 2000 (C-17/98, Recueil, str. I-665).

predstavitvi sklepnih predlogov v zadevi Schulin (22. marca 2002), vendar pred izdajo sodbe (10. aprila 2003), je družba Saatgut-Treuhandverwaltungs na javni obravnavi kritizirala vsebino sklepnih predlogov, ki niso bili v skladu z njenimi zahtevami¹².

24. Torej ostane določitev obsega pravice imetnika pridobiti informacije od podjetij, ki opravljajo dejavnost predelave semen z namenom, da se določi kmete, ki mu morajo plačati nadomestilo, ker so v določenem tržnem letu izkoristili odstop.

25. Za določitev pogojev za uveljavitev odstopa kmeta ob varovanju zadevnih zakonitih interesov je člen 14(3) Uredbe št. 2100/94 določil merila, ki jih mora spoštovati Komisija za sprejetje izvedbenih pravil, zlasti Uredbe št. 1768/95. Šesta alineja prej navedene določbe na isti način obvezuje tako kmete kot predelovalce, da imetniku zagotovijo ustrezne informacije. Ta zahteva je bila, kar zadeva kmete, natančneje določena v členu 8 navedene uredbe glede kmetov in v členu 9 glede podjetij za

predelavo. Ti določbi imata podobno besedilo, sicer prilagojeno, kar je podobnost, zaradi katere so se nekatere stranke tega postopka zavzemale za razlago člena 9, enako razlago člena 8 v sodbi Schulin, kar je rešitev, ki se ji odločno upiram.

26. Člen 14(3), druga alineja, Uredbe št. 2100/94 lastniku ali ponudniku storitev, ki deluje za svoj račun, omogoča, da pridelek da v predelavo, ne da bi to vplivalo na naložene omejitve za zagotavljanje enakosti med dostavljenim materialom, in materialom, ki izhaja iz priprave.

27. To določbo dopolnjuje člen 13 Uredbe št. 1768/95, na podlagi katerega pridelka sorte, ki je zavarovana z žlahtniteljsko pravico, ni mogoče odstraniti s posestva, na katerem je bil pridobljen z namenom, da se ga predela za namen sajenja, če imetnik ni podal odobritve.

Ta storitev je vendarle dovoljena, če kmet sprejme ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev, da je dostavljen proizvod enak kot proizvod, ki izhaja iz priprave, in da storitev izvede registriran strokovnjak ali nekdo, ki svojo dejavnost pri organu, pristojnem za vpis predelovalcev v seznam, torej strokovnjak, ki se v zameno naročniku zaveže, da bo vrnil isti material. Ti sezname,

12 — Ta incident je široko obrazložen v točkah od 28 do 30 sklepnih predlogov, ki sem jih predstavil 7. novembra 2002 v zgoraj navedeni zadevi Jäger, v kateri sodba še ni bila izdana.

ki bi bili morali biti sestavljeni 1. julija 1997, in registri bodo objavljeni ali dani na razpolago organizacijam imetnikov, kmetov in predelovalcev. Države članice lahko izkoristijo možnost, ki jim je na voljo, da določijo pogoje kvalifikacije, ki jih morajo izpolniti podjetja, da so uvrščena na sezname.

28. Obseg obveznosti obveščanja imetnika žlahtniteljske pravice, ki obvezuje podjetje za predelavo semen, je tako določen, ker člen 13 Uredbe št. 1768/95 zahteva, da predelavo opravi specializirano podjetje, ki zagotavlja enakost med proizvodom, ki ga dobi, in proizvodom, ki ga izda; te pogoje lahko izpolnjujejo tako podjetja, ki opravljajo storitve v lastnih prostorih, kot tudi podjetja, ki selijo opremo, material in zaposlene, ki so potrebni za predelavo na posestvo kmeta.

Nasprotno podjetje, ki zgolj da v najem stroje kmetom, da bi lahko opravili predelavo na svojem posestvu, ne more zagotoviti predelanega proizvoda, četudi njegov obračun temelji na tonah zrn. Odnos, ki povezuje tovrstna podjetja s kmeti, ni opravljanje

storitev, temveč zagotavljanje blaga¹³, kar je razlog, zaradi katerega ne razpolagajo z informacijami, ki jih morajo predelovalci zagotoviti imetnikom na podlagi člena 9 Uredbe št. 1768/95. Bilo bi torej nepotrebno, če bi se zadnji obrnili na tovrstna podjetja za nadzor resničnosti podatkov, v skladu s členom 15 Uredbe št. 1768/95.

29. Sicer morajo samo predelovalci, ki predelajo semena nekaterih vrst, naštetih v členu 14(2) Uredbe št. 2100/94, obveščati imetnika žlahtniteljske pravice, saj so edini, za katere se uporablja odstop, preostali material pa je izključen iz predelave z namenom razmnoževanja.

30. Razen primerov, ko kmet neposredno predela semena na svojem posestvu z uporabo najetih strojev, ki so brez dvoma maloštevilni zaradi zahtevanega specifičnega tehničnega poznavanja, morajo podjetja, ustanovljena v Skupnosti, ki pripravljajo pridelke vrst iz prejšnje točke teh sklepnih predlogov za namene poznejšega sajenja, odgovarjati na zahteve po informacijah, katere nanje naslovijo imetniki žlahtniteljskih pravic.

13 — Opređeljena kot pogodba, s katero se ena od strank zaveže, da drugi da v užitek ali uporabo stvar za določen čas in določeno ceno. Člen 1543 španskega civilnega zakonika.

31. V vsakem primeru je naloga nacionalnega sodišča, da glede na kazalce, ki mu jih poda Sodišče, in glede na predložene dokaze ugotovi, ali gre za predelovalca semen, ki ga zavezujejo določbe Uredb št. 2100/94 in št. 1768/95.

32. Zavedam se, da se ta razlaga določb člena 14(3), šesta alineja, Uredbe št. 2100/94 v povezavi s členom 9 Uredbe št. 1768/95 razlikuje od predloga, ki sem ga podal v svojih sklepnih predlogih in ki ga je sprejelo Sodišče v zadevi Schulin, čeprav imata člena 8 in 9 slednje uredbe zelo podobni besedili. Več razlogov pojasnjuje to razliko in nova razlaga, ki jo zagovarjam, se tudi vsaj v luči besedila določbe in njenega cilja izogne presenetljivi rešitvi, ki jo zagovarja Komisija.

33. Člen 8 Uredbe št. 1768/95 določa vsebino informacij, ki jo mora zagotoviti kmet. Kot je bilo to poudarjeno v zadevi Schulin, je imetnik žlahtniteljske pravice glavni in neposredni upravičenec žlahtniteljske pravice v Skupnosti, kmetje pa tudi imajo koristi od napredka, saj imajo dostop do kakovostnejšega semenskega materiala. Kar kupujejo semena zavarovane sorte, z imetnikom stopijo v pravno razmerje, čeprav

šibko, ki se okrepi, če material pripada eni od štirih vrst iz člena 14(2) Uredbe št. 2100/94, z uporabo pridelka za sajenje med drugim tržnim letom, ker mu morajo v tem primeru plačati nadomestilo.

34. V teh okoliščinah je Sodišče pojasnilo, da bi razlaga ureditve Skupnosti, po kateri bi morali vsi kmetje zgolj zaradi tega, ker so kmetje, celo tisti, ki niso nikoli pridobili niti sejali semenskega materiala zavarovane sorte, ki pripada eni od vrst, naštetih v členu 14(2) Uredbe št. 2100/94, imetnikom zagotoviti vse upoštevne informacije, preseglata to, kar je nujno za namen varstva zakonitih obojestranskih interesov imetnika žlahtniteljske pravice in kmeta. Za ta namen mora imeti imetnik indice, da je kmet izkoristil odstop ali da lahko to stori, pri čemer se pridobitev semen lahko šteje za tak indic. Na vsak način je imetnik žlahtniteljske pravice tisti, ki se mora organizirati, izve informacije o osebah, ki kupujejo njegove registrirane sorte¹⁴.

35. Obravnavan primer se nasprotno nanaša na člen 9 Uredbe št. 1768/95, ki našteva podrobnosti, ki jih morajo zagotoviti podjetja za predelavo semenskega materiala, katerih položaj je v odnosu do imetnika zelo drugačen kot položaj kmetov.

¹⁴ — Točke 57, 63 in 66.

36. Prvič, imetnik žlahtnitijske pravice v primeru uporabe odstopa, določenega v korist kmetov z ureditvijo Skupnosti, pri izvajanju svoje stroke ne vstopi v razmerje s predelovalcem. Četudi drži, da je v skladu s členom 13(2)(b) Uredbe št. 2100/94 potrebna odobritev imetnika, predelavo zavarovanih semen za namen njihovega razmnoževanja izvaja podjetje za predelavo na posestvu kmeta ali v lastnih prostorih; oba primera urejajo določbe člena 13(1) Uredbe št. 1768/95, ki oba izvajalca zavezujejo, da izvedeta vse ukrepe, s katerimi zagotovita, da je pridelek, poslan v predelavo, enak tistemu, ki je rezultat predelave.

To razlago potrjuje člen 15 Uredbe št. 1768/95, ki določa nadzor podjetij za predelavo, od katerih lahko imetnik zahteva, da dokažejo resničnost informacij na podlagi računov, drugih dokumentov, ki so primerni za identifikacijo materiala, vzorcev ali z obstojem opreme za predelavo ali začasno uskladiščenje.

38. Tretjič, med besedilom člena 8 in besedilom člena 9 Uredbe št. 1768/95 je pomembna razlika, ki po mojem mnenju upravičuje, da Sodišče glede podjetij za predelavo semen obide rešitev, ki jo je sprejelo v sodbi Schulin glede kmetov in obveznosti zagotavljanja informacij. Določba ne predvideva vprašanja, s katerim bi jih imetnik lahko vprašal, ali so kupili registriran material, saj predpostavlja, da to ve, zaradi česar jih lahko imetnik neposredno vpraša, ali so pridelek uporabili kot semenski material.

37. Drugič, čeprav pretežni del kmetov Skupnosti ne vzgaja nobene izmed vrst iz člena 14(2) Uredbe št. 2100/94, in bi jih bilo nesorazmerno obvezati, da izpolnijo vprašalnike, ki jih izdajajo imetniki žlahtnitijskih pravic, obstaja velika verjetnost, da podjetja za predelavo semen pri opravljanju te dejavnosti predelujejo semenski material zavarovane sorte. Kajti, če niso sklenili pogodbe, z imetnikom žlahtnitijske pravice niso v nobenem pravno razmerje, in če so kmetje zaposlili tovrstna podjetja, kadar so izkoristili odstop, se zdi logično, da se lahko imetniki obrnejo na ene ali na druge pri iskanju podatkov za uveljavljanje pravice dobiti primerno nadomestilo.

Nasprotno, kadar se imetniki žlahtnitijskih pravic obrnejo na predelovalca, s katerimi niso imeli nikakršnega predhodnega pravnega razmerja, morajo najprej preveriti, ali so predelovali semena ene od njihovih sort, da lahko nato, če je temu tako, določijo količine, datume, kraje in upravičence storitve. Če bi zakonodajalec želel, da za vzpostavitev stika s predelovalcem imetnik razpolaga z indicem, da je predeloval zavarovan material v svojih

prostorih (na primer na podlagi informacij, ki jih mora zagotoviti kmet na podlagi člena 8(2)(d) Uredbe št. 1768/95), bi se besedilo člena 9 glasilo, da se podjetje omeji na potrditev podatkov, ki jih imetnik pozna. Vendar, kot dokazuje njegov odstavek 2(b) in (e), temu ni tako.

predelave med zadnjimi tržnimi leti, ali dobavitelju semen, ki mu morajo v skladu z odstavkom 6 zagotoviti informacije o tem, če so imeli odobritev kmeta.

39. Četrtič, čeprav predelovalec v večini primerov za kmeta dela na podlagi pogodbe o opravljanju storitev, člen 9(2)(b) Uredbe št. 1768/95 določa možnost, da ne pozna sorte semenskega materiala, in da ima interes, da to izve, da se razbremeniti obveznosti zagotavljanja podatkov, ki ga določa ta določba. Ko se ugotovi, da ne pozna zavarovane sorte, je od imetnika nesmiselno zahtevati pokazatelje, da je semenski material, registriran na njegovo ime, bil predelan na tem posestvu za potrditev njegovih predvidevanj.

Ne strinjam se z mnenjem družbe Brangewitz, ko se sklicuje na to določbo v podporo svoji trditvi, s tem da navaja, da za stik s podjetjem za predelavo imetnik potrebuje odobritev kmeta. Ta določba ima zgolj stransko vlogo v sistemu, s tem da omogoča, da mu druga podjetja, s katerimi kmet v okviru poklicne dejavnosti vstopi v stik, zagotovijo informacije v njegovem imenu.

40. Nazadnje, člen 8(5) Uredbe št. 1768/95 določa, da se zahteva po podatkih namesto, da se naslovi neposredno na kmeta, na podlagi sporazuma pošlje zadrugi, katere član je, predelovalcu, ki je opravil storitev

41. Enako velja za člen 9(5) Uredbe št. 1768/95, na podlagi katerega se lahko namesto, da vzpostavi stik s predelovalcem, imetnik obrne na organizacije podjetij, ki opravljajo te dejavnosti in katerih član je, ali na kmete, za katere je opravil storitve v zadnjih tržnih letih, pri čemer morajo oboji, enako kot v prejšnjem primeru, če so imeli odobritev zadevnih predelovalcev, zagotoviti informacije. Ta obveznost prav tako ne nadomešča glavne in samostojne obveznosti, ki jo predelovalcem nalaga člen 9(2) in (3) navedene uredbe.

42. Torej je treba določbe člena 14(3), šesta alineja, Uredbe št. 2100/94 v povezavi s členom 9 Uredbe št. 1768/95 razlagati tako, da lahko imetnik zavarovane vrste zahteva upoštevne podatke od podjetja za predelavo semen, ki pripadajo eni od vrst kmetijskih rastlin iz člena 14(2) Uredbe št. 2100/94, neodvisno od obstoja indicev o tem, da je to podjetje predelalo pridelek, pridelan s sajenjem te sorte.

VI – Drugo predhodno vprašanje

43. Za odgovor, ki ga predlagam za prvo vprašanje, ni treba preučiti drugega, saj je bilo postavljeno podredno za primer, če bi se razsodilo, da je obstoj zgoraj navedenih indicev, ki izkazujejo obstoj predelave semen, registriranih na ime imetnika žlahtniteljske pravice, neobhodno potreben.

VII – Predlog

44. Glede na zgoraj navedena stališča predlagam Sodišču, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo Landgericht Dusseldorf, odgovori tako:

Določbe člena 14(3), šesta alineja, Uredbe Sveta (ES) št. 2100/94 z dne 27. julija 1994 o žlahtniteljskih pravicah v Skupnosti v povezavi s členom 9 Uredbe Komisije št. 1768/95 z dne 24. julija 1995 o izvajanju pravil o kmetijski izjemi, predvideni v členu 14(3) Uredbe Sveta (ES) št. 2100/94, je treba torej razlagati tako, da lahko imetnik zavarovane sorte zahteva upoštevne informacije od podjetja za predelavo semen, ki pripadajo eni od vrst kmetijskih rastlin iz člena 14(2) Uredbe št. 2100/94, neodvisno od obstoja indicev o tem, da je to podjetje predelalo pridelek, pridelan s sajenjem te sorte.